

ל"ג בעומר ושאלה של מנהיגות

דין ורחמים

מקובל לזהות את יום ל"ג בעומר עם רשב"י ועם ההילולה המתקיימת לזכרו בהר מירון.

- מדוע זכה רשב"י ליחס חיובי כל כך של המוני בית ישראל (בזכות צדיקותו? הנהגתו? אחריותו על הדור או אולי מסיבות אחרות?)
- מהי 'אחריות' מנהיגותית? האם יש לה מופע אחד בלבד?
- בשאלות אלה נעסוק באמצעות המקורות שלפנינו והשאלות לדיון שאחריהן:

1. ספר התודעה - פרק עשרים ושבעה:

יומם ל"ג בעומר הוא 'הוד שבהוד' היינו דין שבדין. וכיון שהדינים מתגברים ביותר, מיד הם הופכים לרחמים, שכך הדין אצל הסנהדרין: 'כולו חַיָּב - זכאי':

מה המהות העומדת במרכזו של 'ל"ג בעומר' עפ"י ספר התודעה?

עיינו במדרש ממסכת שבת וחשבו :

האם מהות זו של 'ל"ג בעומר' מסתדרת עם ההתנהגות של רשב"י בצאתו מן המערה?

2. תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג,ב:

נפקו חזו אינשי דקא כרבי זרעי [יצאו רבי שמעון ובנו מן המערה וראו אנשים חורשים וזורעים].

אמר (רבי שמעון) : מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. כל מקום שנותנין עיניהן מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב עולמי יצאתם?! חזרו למערתכם .

הדור אזול איתבו תריסר ירחי שתא [חזרו, הלכו, ישבו שנים עשר חודשי שנה].

אמרי (אמרו לעצמם רבי שמעון ואלעזר) משפט רשעים בגיהנם שנים עשר חדש.

יצתה בת קול ואמרה צאו ממערתכם. נפקו [יצאו].

כל היכא דהוה מחי רבי אלעזר, הוה מסי רבי שמעון [כל היכן שהיה מכה רבי אלעזר, היה ר' שמעון מרפא] .

- מה הייתה הביקורת של רבי שמעון ובנו אלעזר על האנשים שחרשו וזרעו מחוץ למערה?
- מדוע, לדעתכם, ראו צורך רשב"י ובנו, למחות כנגד המראה שראו ביציאתם? האם צדקו?
- מה טענה בת הקול כלפי רשב"י ובנו אלעזר? מדוע הם נדרשו לחזור למערה?
- מהו התיקון שהתקיים בהם לאחר עוד 12 חודשים נוספים במערה?

דף מקורות

על סמך שני המקורות השונים חשבו ודונו:

- האם מנהיגותו של רשב"י כשהיה בתוך המערה זהה למנהיגותו מחוץ למערה?
- האם יכולה הייתה להיות זהה?
- מה הביא לשינוי?
- מה אפשר ללמוד מן המנהיגות של רבי שמעון לדורנו?

